

जिल्ला अदालत (बाह्रौँ संशोधन) नियमावली, २०७३

जिल्ला अदालत नियमावली, २०५२ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

न्याय प्रशासन ऐन, २०७३ को दफा ३६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सर्वोच्च अदालतले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम जिल्ला अदालत (बाह्रौँ संशोधन) नियमावली, २०७३ रहेको छ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. जिल्ला अदालत नियमावली, २०५२ को नियम २ मा संशोधन : जिल्ला अदालत नियमावली, २०५२ (यस पछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ड) मा रहेका "सम्भन्नु पर्छ" भन्ने शब्दहरूपछि "र सो शब्दले फैसला कार्यान्वयन अधिकारीलाई समेत जनाउनेछ" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन्।
३. मूल नियमावलीको नियम ४ख. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ४ख. को उपनियम (१) को खण्ड (घ) पछि देहायका खण्ड (घ१), (घ२), (घ३) र (घ४) थपिएका छन् :-

(घ१)	स्थानीय विकास अधिकारी	- सदस्य
(घ२)	प्रमुख, मालपोत कार्यालय	- सदस्य
(घ३)	प्रमुख, नापी कार्यालय	- सदस्य
(घ४)	तहसिलदार	- सदस्य

४. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को खण्ड (ग१) पछि देहायका खण्ड (ग२) र (ग३) थपिएका छन् :-

“(ग२) पुनरावेदन दर्ता शाखा,
(ग३) निवेदन प्रतिवेदन शाखा।”

५. मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ७ को,-

(१) उपनियम (१) को,-

(क) खण्ड (घ) पछि देहायका खण्ड (घ१) र (घ२) थपिएका छन् :-

“(घ१) आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्र पर्ने कुनै निवेदन पत्र वा विषयसँग सम्बन्धित कुनै व्यक्तिलाई उपस्थित गराउने वा कुनै लिखत पेश गर्न लगाउने,

(घ२) प्रमाण लगाइएको मिसिल कागज मिसिलमा संलग्न छ वा छैन हेरी वा हेर्न लगाई संलग्न नभए सम्बन्धित निकायबाट फिकाई संलग्न गराउने,”

(ख) खण्ड (फ) पछि देहायका खण्ड (फ१) र (फ२) थपिएका छन् :-

“(फ१) उच्च अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने गरी भएको फैसला बमोजिम पक्षलाई पुनरावेदनको म्याद जारी भए नभएको जाँच गरी म्याद जारी भएपछि मात्र मिसिल अभिलेखमा पठाउने व्यवस्था गर्ने,

(फ२) अदालतबाट जारी भएको म्याद सूचना मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको ११२ नं. बमोजिम तामेल भई आएको देखिएमा सम्बन्धित मिसिल समेत हेरी,

जाँची, बदर गर्नु पर्ने देखिएमा बदर गरी पुनः तामेल गर्ने गराउने,"

(ग) खण्ड (र) मा रहेको "म्याद" भन्ने शब्द पछि "पुनरावेदनको म्याद" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(२) उपनियम (४) मा रहेका "खण्ड (क)," भन्ने शब्दहरूको सट्टा "खण्ड (क) बमोजिमको फिरादपत्र र पुनरावेदनपत्र दर्ता वा दरपीठ गर्ने र खण्ड" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

६. मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १२ को खण्ड (क) मा रहेको "प्रतिउत्तरपत्र," भन्ने शब्द पछि "पुनरावेदनपत्र, लिखित प्रतिवाद," भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

७. मूल नियमावलीको नियम १३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १३ को उपनियम (१) पछि देहायका उपनियम (१क) र (१ख) थपिएका छन् :-

"(१क) उपनियम (१) बमोजिमको उजूरी दर्ता भए पछि यथाशीघ्र सुनुवाई गर्नु पर्नेछ ।

(१ख) उपनियम (१) बमोजिमको उजूरी सामान्यतया एक महिनाभित्र कारबाही किनारा गरिसक्नु पर्नेछ ।"

८. मूल नियमावलीको नियम १४ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १४ को उपनियम (१) मा रहेका "प्रतिउत्तर पत्र," भन्ने शब्दहरूपछि "पुनरावेदनपत्र, लिखित प्रतिवाद," भन्ने शब्दहरू थपी सोही उपनियमको खण्ड (ड) मा रहेका "यसमा लेखिएको" भन्ने शब्दहरू पछि "विपक्षीको नाम, थर, वतन लगायतको" भन्ने शब्दहरू र "बुझाउला" भन्ने शब्द पछि "विपक्षीको नाउँमा अदालतबाट जारी हुने सूचना, म्याद तामेली लगायत अन्य काम कारबाहीहरूमा अदालतलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

९. मूल नियमावलीको नियम १९क. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १९क. को उपनियम (४) पछि देहायका उपनियम (५) र (६) थपिएका छन् :-

"(५) उपनियम (४) बमोजिम मुद्दा तामेलीमा राखिएकोमा सो को अभिलेखका लागि अनुसूची(४क१. बमोजिमको दर्ता किताब खडा गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपनियम (४) बमोजिम मुद्दा तामेलीमा राखिएको कुराको जनाउ सम्बन्धित प्रहरी कार्यालय र जिल्ला सरकारी बकिल कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ ।"

१०. मूल नियमावलीमा नियम १९ख. थप : मूल नियमावलीको नियम १९क. पछि देहायको नियम १९ख. थपिएको छ :-

"१९ख. अभियोगपत्रमा दसी प्रमाण तथा सम्पत्तिको विवरण खुलाउने : क (१) नेपाल सरकार वादी भई दायर हुने मुद्दामा दसी प्रमाणको रूपमा पेश गरिने वा जफत हुन माग गरिएका कसूरसँग सम्बन्धित जिन्सी मालसामान तथा सम्पत्तिको हकमा अभियोगपत्रमा देहाय बमोजिमको विवरण खुलाइएको हुनु पर्नेछ :-

(क) मालसामान तथा सम्पत्तिको भौतिक अवस्था, परिमाण र अन्य विवरण,

(ख) मालसामान तथा सम्पत्ति फिर्ता वा जफत वा नष्ट वा हस्तान्तरण गर्नु पर्ने विषय,

(ग) सवारी साधन लगायतका दर्ता सेस्ता हुने मालसामानको दर्ता सेस्ताको प्रमाणित प्रतिलिपि,

(घ) बहुमूल्य चिजवस्तु भए परिमाण र गुणस्तर,

(ङ) मूल्य खुल्ने मालसामानको प्रचलित मूल्य ।

(२) क्षतिपूर्तिको समेत दाबी लिई दायर हुने अभियोगपत्रमा क्षतिपूर्ति भराई दिनु पर्ने सम्पत्तिको विवरण खुलाइएको हुनु पर्नेछ ।"

११. मूल नियमावलीको नियम २३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २३ को व्यवस्थालाई उपनियम (१) कायम गरी सो पछि देहायको उपनियम (२) थपिएको छ :-

"(२) उपनियम (१) बमोजिम वेरीतको म्याद तामेल गर्ने तामेलदारलाई वेरीतपूर्वकको म्याद तामेल गर्नुको कारणका

खण्ड ६६) संख्या ३७ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७३।७।२९

सम्बन्धमा जवाफ पेश गर्न लगाइनेछ र निजले पेश गरेको जवाफ सन्तोषजनक नभएमा त्यस्तो तामेलदारउपर प्रचलित कानून बमोजिम विभागीय कारवाही र सजाय गर्न सकिनेछ ।"

१२. मूल नियमावलीको नियम २३ग. मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम २३ग. को,-

(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ :-

"(१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अनुसूची-४ख. मा उल्लेख भएका नेपाल सरकार वादी भई चलेको फौजदारी मुद्दाको हकमा सबै प्रतिवादी उपस्थित गराइएकोमा र अन्य मुद्दाको हकमा प्रतिउत्तर परेको वा पर्ने अवधि समाप्त भएपछि अदालतले आदेश दिएमा लगातार कारवाही र सुनुवाई गरिनेछ ।"

(२) उपनियम (२) मा रहेका "पेश गर्नु पर्नेछ" भन्ने शब्दहरू पछि "तथा अदालतले तोकेको दिनमा आदेश बमोजिम विशेषज्ञलाई समेत उपस्थित गराउनु पर्नेछ" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

१३. मूल नियमावलीको नियम २४ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २४ को सट्टा देहायको नियम २४ राखिएको छ :-

"२४. प्रारम्भिक सुनुवाई र प्रमाण बुझ्ने आदेश : (१) मुद्दामा प्रतिउत्तर वा लिखित जवाफ परे वा बयान भएपछि वादी प्रतिवादीबाट मुद्दामा दाखिल भएका प्रमाणका आधारमा तत्काल फैसला गर्न सकिने भएमा मुद्दा पेश भएकै दिन फैसला गर्न सकिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम मुद्दाको फैसला गर्न नसकिने भएमा प्रारम्भिक सुनुवाई गरी देहायको आदेश गर्न सकिनेछ :-

(क) मुद्दामा मुख नभिलेको कुरा यकीन गर्ने,

(ख) मुद्दामा बुझ्नु पर्ने प्रमाण निश्चित गरी आदेश गर्ने,

(ग) मुद्दाका पक्ष तथा कानून व्यवसायीसँग मुद्दाको कारवाही र प्रकृत्याका बारेमा छलफल गरी आवश्यकता अनुसार समय तालिका निर्धारण गर्ने,

(घ) मेलमिलापका सम्बन्धमा मुद्दाका पक्षहरूसँग छलफल गर्ने ।"

१४. मूल नियमावलीको नियम २७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २७ को उपनियम (१) पछि देहायका उपनियम (१क) र (१ख) थपिएका छन् :-

"(१क) उपनियम (१) बमोजिम विशेषज्ञलाई लिखित जाँच गर्न पठाउँदा मनासिब माफिकको समय तोकी पठाउनु पर्नेछ ।

(१ख) उपनियम (१क) बमोजिम तोकिएको समयभित्र कार्य सम्पन्न गरी पठाउनु सम्बन्धित विशेषज्ञको कर्तव्य हुनेछ ।

तर अदालतले तोकेको समयमा लिखित जाँच गर्ने कार्य सम्पन्न हुन नसक्ने वा नसकेको मनासिब कारण खुलाई विशेषज्ञले अनुरोध गरेमा अदालतले थप समय प्रदान गर्न सक्नेछ ।"

१५. मूल नियमावलीमा परिच्छेद-५क. थप : मूल नियमावलीको परिच्छेद-५ पछि देहायको परिच्छेद-५क. थपिएको छ :-

"परिच्छेद-५क.

पुनरावेदन सम्बन्धी व्यवस्था

२९क. पुनरावेदन सम्बन्धी कारवाही : अदालतले प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दाको पुनरावेदन सम्बन्धी कारवाही र किनारा गर्नेछ ।

२९ख. पुनरावेदन पत्रको ढाँचा : पुनरावेदनपत्र अनुसूची-४ग. बमोजिमको ढाँचामा हुनु पर्नेछ ।

२९ग. पुनरावेदनपत्रमा खुलाउनु पर्ने कुराहरू : नियम १४ मा उल्लिखित कुराहरूका साथै पुनरावेदन पत्रमा देहायका कुराहरू पनि खुलाउनु पर्छ :-

(क) जुन फैसलामा आफ्नो चित्त बुझेको छैन सो फैसला गर्ने निकाय, अधिकारीको नाम,

(ख) शुरु मुद्दामा आफू वादी वा प्रतिवादी भएको कुरा,

(ग) मुद्दाको नाम,

(घ) फैसला भएको मिति,

- (ड) शुरु मुद्दामा दाबी गरेको विगो, त्यस्तो मुद्दामा भएको सजाय र कायम भएको विगो,
- (च) फैसलामा चित्त नबुझेका कुराहरू, त्यसको कारण र पुनरावेदन पत्रमा माग गरेको कुरा,
- (छ) पुनरावेदन गरेको मुद्दा देवानी वा खेस्ता सम्बन्धी भए खुल्न सकेसम्मको मोल विगो,
- (ज) पुनरावेदन गरेको मुद्दा अदालतमा अघि पनि पुनरावेदन परेर आएको भए थाहा भएसम्मको कुरा,
- (झ) अन्य पक्ष वा प्रत्यर्थीको पुनरावेदन परे वा नपरेको कुरा थाहा भए सो कुरा,
- (ञ) पुनरावेदन कुन कानून अन्तर्गतको हो भन्ने कुरा,
- (ट) पुनरावेदक कैद वा थुनामा परेको भए कहिले देखि कैद वा थुनामा परेको हो सो कुरा,
- (ठ) दण्ड, जरिवाना, विगो बुझाएको भए कहिले, कहाँ बुझाएको हो, त्यसको प्रमाण,
- (ड) म्याद सम्बन्धी कुरा,
- (ढ) सम्भव भएसम्म पुनरावेदक तथा प्रत्यर्थीको सम्पर्क नम्बर ।
- २९घ. पुनरावेदनपत्र दर्ता गर्नु पर्ने : (१) देहाय बमोजिम देखिन आएमा पुनरावेदनपत्र दर्ता गर्नु पर्छ :-
- (क) तोकिएको ढाँचामा, तोकिएको रीत र तोकिएका कुराहरू उल्लेख गरी ल्याएको,
- (ख) दण्ड, जरिवाना वा धरौट लाग्नेमा सो बुझाएको निस्सा राखेको,
- (ग) जमानी दिएकोमा सो कानून अनुरूप भएको,
- (घ) म्याद भित्र दर्ता गर्न ल्याएको,
- (ङ) दस्तूर वा कोर्ट फी लाग्ने भए सो दाखिला भएको निस्सा, तर सो कुरा छिनुवा मिसिल हेरेपछि मात्र यकीन हुन सक्ने रहेछ भने त्यस्तो छिनुवा मिसिल आउनासाथ आवश्यक दस्तूर वा कोर्ट फी दाखिल गराउनु पर्नेछ ।

(च) शुरु फैसला र पुनरावेदन पत्रको स्पष्टश बुझिने र रीत पूर्वकको नक्कचल पेश भएको,

तर उपर्युक्त बमोजिमको रीत नपुगेको पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्न हुँदैन ।

(२) शुरु मिसिल हेरी पुनरावेदन दर्ता गर्नु पर्ने अवस्था भएमा पक्षलाई धरौटी तारिखमा राखी पछि ठहरे बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(३) अन्य निकायमार्फत दर्ता भई आएको पुनरावेदनपत्रमा नियम २९ग. बमोजिमका विषयहरू नखुलाएको वा उपनियम (१) बमोजिमको रीत नपुगेको भए खुलाउन वा रीत पुऱ्याउन लगाउनु पर्नेछ ।

(४) देवानी पुनरावेदन दर्ता किताबको ढाँचा अनुसूची-४घ. र फौजदारी पुनरावेदन दर्ता किताबको ढाँचा अनुसूची-४ड. बमोजिमको हुनेछ ।

२९ङ. तारिखमा नरहने : (१) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको १९४ नम्बरको अवस्थामा तथा नियम २९घ. को उपनियम (२) बमोजिमको अवस्थामा बाहेक पुनरावेदन तहको मुद्दामा पुनरावेदक र प्रत्यर्थीलाई तारिखमा राखिने छैन ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम तारिखमा नरहेका मुद्दाका कुनै पक्षले तारिखमा रहन पाउँ भनी निवेदन दिएमा तारिखमा राखिनेछ ।

(३) तारिखमा नरहेका मुद्दाका कुनै पक्षलाई अदालतले आवश्यकता अनुसार भिकाई बुझ्न सक्नेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम तारिखमा रहेका कुनै पक्षले तारिख गुजारे पनि मुद्दाको कारवाही र किनारा गर्न कुनै असर पर्ने छैन ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम तारिख गुजारेको कुनै पक्षले चाहेमा जुनसुकै अवस्थामा निवेदन दिई पुनः तारिखमा रहन सक्नेछ ।

- २९च. मिसिल भिकाउने : पुनरावेदन परेको मुद्दाको शुरु मिसिल र प्रमाणका मिसिलहरू पुनरावेदनपत्र दर्ता भएको तीन दिन भित्र भिकाउनु पर्छ ।
- २९छ. निकाय वा अधिकारीलाई जनाउ दिने : पुनरावेदनपत्र दर्ता हुँदा शुरु निकाय वा अधिकारीको फैसला बमोजिम लागेको दण्ड जरिवाना बुझी वा धरौटी वा जमानत लिई पुनरावेदनपत्र दर्ता गरिएको भए अदालतले सो कुराको सूचना शुरु निकाय वा अधिकारीलाई दिनु पर्छ ।
- २९ज. अन्तरकालीन आदेश सम्बन्धी निवेदनपत्र : पुनरावेदनपत्र दर्ता भएपछि अन्तरकालीन आदेशको लागि निवेदनपत्र पर्न आएमा त्यस्तो निवेदनपत्र मध्ये सेस्तेदारले यो नियमावली बमोजिम आफैले आदेश गर्न सक्ने जतिमा आफैले आदेश गरी अरु कुराको हकमा इजलासमा पेश गर्नु पर्छ ।
- २९झ. पेशीको तारिख : मुद्दामा अङ्ग पुगेपछि सेस्तेदारले पेशीको तारिख तोक्नेछ । कुनै पक्षले पेशीको तारिख लिन मञ्जुर नगरेमा वा तारिखमा नरहेकोमा वा तारिख नलिई गएमा सोही व्यहोरा तारिख भरपाईमा जनाई सम्बन्धित सुपरिटेण्डेण्ट र फाँटवालाले सही गरी मिसिल सामेल राख्नेछ र सो मुद्दा पेशीको तारिख दिए सरह इजलास समक्ष पेश हुनेछ ।
- २९ञ. मुद्दामा पेशी वा तारेख तोक्ने : (१) नियम २९ड. बमोजिम पुनरावेदक वा प्रत्यर्थी तारिखमा बसेको भए मुद्दाको कारवाहीको सिलसिलामा वा पेशी तारिख तोक्दा यथासम्भव निजहरूको सुविधालाई विचार गरिनेछ । निजहरूको इच्छा अनुसारको दिन पेशी वा तारिख तोक्न अदालत बाध्य हुने छैन । मुद्दाको अङ्ग पुगेपछि मुद्दाको चाप र समय तालिकालाई विचार गरी सेस्तेदारले मुद्दा पेशीमा चढाउनेछ ।
- तर यसरी पेशीमा चढाउँदा पक्षलाई नियम ८५ख. बमोजिम उपलब्ध गराइएको समय तालिका भन्दा अगावै पेशीमा चढाउने छैन ।
- (२) पक्षहरूलाई मुद्दाको कारवाहीको स्थिति र पेशी सम्बन्धी जानकारी अनुसूची-४च. बमोजिमको ढाँचामा पक्षले इच्छा गरे अनुसारको कुनै एक माध्यमबाट उपलब्ध गराइनेछ । त्यसरी

इच्छाउँदा मूल र वैकल्पिक गरी कुनै दुई माध्यम छनौट गरी इच्छाउन सकिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको जानकारी फाराम शाखा प्रमुखले प्रमाणित गरी एक प्रति सम्बन्धित मिसिल संलग्न गरिनेछ ।

२९ट. सूचना र दस्तूर : (१) प्रत्यर्थी वा अन्य व्यक्तिका नाममा अनुसूची-४छ. बमोजिमको सूचना जारी गर्न प्रत्येक व्यक्ति पिच्छे दश रूपैयाँको दरले आवश्यक दस्तूर प्रत्यर्थी वा त्यस्तो व्यक्तिलाई भिकाउने आदेश भएको मितिले सात दिन भित्र पुनरावेदक वा सम्बन्धित व्यक्तिले सेस्तेदार छेउ दाखिला गर्नु पर्छ । धरौटी राखी तथा थुनामा बसी पुनरावेदन गर्ने पुनरावेदकको हकमा त्यस्तो दस्तूर दाखिला नभएकोमा मुद्दाको अन्तिम फैसला भइ फैसला बमोजिम लगात दिँदा हिसाब गरी लगातमा समावेश गरिनेछ ।

(२) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको महलको २०२ नम्बर बमोजिम प्रत्यर्थी भिकाउने आदेश भएमा प्रत्यर्थीका नाममा जाने आदेशका साथ पठाउनको लागि पुनरावेदनपत्रको एक प्रति नक्कल पनि साथ राखी पुनरावेदनपत्र दिनु पर्छ । पाँच जनाभन्दा बढी प्रत्यर्थी भएमा पुनरावेदनपत्रमा प्रत्यर्थीको रूपमा जसको नाम सबैभन्दा पहिले लेखिएको छ, उसका नाममा पुनरावेदनपत्र पठाउनु पर्छ र त्यसको जानकारी अरु प्रत्यर्थीहरूलाई दिनु पर्छ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम जारी हुने सूचनामा प्रत्यर्थी वा भिकाइएको व्यक्तिलाई उपस्थित हुने तारिख तोक्दा बाटाको म्याद बाहेक पन्ध्र दिनभित्र हाजिर हुन आउनु भनी तोकी सेस्तेदार वा निजले तोकेको कर्मचारीले सूचना जारी गरेको मिति राखेर दस्तखत गर्नु पर्छ ।

(४) उपनियम (१) बमोजिम लाग्ने दस्तूर दाखिल भएपछि प्रत्यर्थी वा अरु जसको नाममा सूचना जारी गर्नु पर्ने हो निजहरूको नाममा सूचना जारी गर्नु पर्छ ।

२९ठ. प्रत्यर्थीलाई भिकाउने आदेश : (१) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको महलको २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थीलाई भिकाउने आदेश गर्दा कारण खुलाई आदेश गर्नु पर्छ ।

(२) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको महलको २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थी भिकाउने म्याद प्राप्ती गर्ने प्रत्यर्थीले चाहेमा पुनरावेदनपत्र र अदालतको आदेशलाई लिखित रूपमा प्रतिवाद गरी आफ्नो व्यहोरा प्रस्तुत गर्न सक्नेछ । यस्तो प्रतिवाद गरिएको लिखतसाथ दश रूपैयाँ दस्तूर दाखिला गर्नु पर्छ ।”

१६. मूल नियमावलीको नियम ३० मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३० को उपनियम (१) पछि देहायको स्पष्टीकरण थपिएको छ :-

“स्पष्टीकरण : यस नियम बमोजिम मुद्दा बाँडफाँड गर्ने प्रयोजनका लागि “मुद्दा” भन्नाले पुनरावेदन, बन्दीप्रत्यक्षीकरण र निषेधाज्ञाको निवेदन र मुद्दाको रूपमा दर्ता हुने अन्य निवेदन समेतलाई जनाउँछ ।”

१७. मूल नियमावलीको नियम ३१ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३१ को उपनियम (१) को,-

(१) खण्ड (ग) मा रहेको “थुनुवा” भन्ने शब्दपछि “वा कैदी” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(२) खण्ड (घ) पछि देहायको खण्ड (घ१) थपिएको छ :-

“(घ१) करार ऐन, २०५६ को दफा ८७ बमोजिमका निवेदनहरू ।”

१८. मूल नियमावलीको नियम ३२ट. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३२ट. मा देहायको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छ :-

“तर सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०४९ को नियम ६५ठ. तथा पुनरावेदन अदालत नियमावली, २०४८ को नियम ५३ठ. बमोजिम शपथ लिएको मेलमिलापकर्ताले पुनः शपथ लिइरहनु पर्ने छैन ।”

१९. मूल नियमावली नियम ३४क. थप : मूल नियमावलीको नियम ३४ पछि देहायको नियम ३४क. थपिएको छ :-

“३४क. विदाको अवधिको लागि न्यायाधीश तोक्ने : (१) विदाको अवधिभर बन्दीप्रत्यक्षीकरणको निवेदनपत्रको सुनुवाई गर्न सम्बन्धित अदालतको पूर्ण बैठकले न्यायाधीश तोक्नु पर्नेछ । यसरी न्यायाधीश तोक्दा एक भन्दा बढी न्यायाधीश भएको अदालतमा कुनै न्यायाधीशलाई वा आलोपालो गरी न्यायाधीश तोक्न सकिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम न्यायाधीश तोकिएको जानकारी सम्बन्धित उच्च अदालत र सर्वोच्च अदालतलाई दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम तोकिएको न्यायाधीशको सहयोगको लागि अन्य आवश्यक कर्मचारीको व्यवस्था सेस्तेदारले गर्नेछ ।

(४) बन्दीप्रत्यक्षीकरणको प्रयोजनको लागि अदालत खुल्ला भएको अवधिमा खटिएका कर्मचारीलाई सो अवधिको लागि निजले खाइपाई आएको तलब भत्ताको अतिरिक्त सो बराबरको अतिरिक्त रकम समेत प्रदान गरिनेछ ।”

२०. मूल नियमावलीको नियम ३७ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३७ को सट्टा देहायको नियम ३७ राखिएको छ :-

“३७. निवेदनपत्र दस्तूर : यस नियमावली वा अन्य प्रचलित कानूनमा कुनै निवेदन दर्ता गर्न कुनै दस्तूर नलाग्ने भनी लेखिएकोमा बाहेक अन्य निवेदनपत्र, दरखास्त र वकालतनामा दर्ता गर्दा प्रत्येकको दश रूपैयाँका दरले दस्तूर लाग्नेछ ।”

२१. मूल नियमावलीको नियम ४७ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ४७ को,-

(१) उपनियम (२) को खण्ड (अ) पछि देहायका खण्ड (ब) र (ट) थपिएका छन् :-

“(ब) जग्गा रोक्का राखेको भए फुकुवा गर्नु पर्ने नपर्ने, कोर्टफी फिर्ता वा जफत गर्नु पर्ने वा नपर्ने र फैसला बमोजिम सम्बन्धित कार्यालयलाई सूचना वा पूर्जी दिनु पर्ने हो, होइन सो कुरा,

(ट) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको १२४ नं. बमोजिम धरौट जफत हुने कुरा र जमानत दिएकोमा धरौट रकम असूल गर्ने कुरा ।

(२) उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छ :-

“(३) न्यायाधीशले अदालतमा परेका पुनरावेदनमा फैसला वा अन्तिम आदेश गर्दा देहायका कुराहरू प्रकरण छुट्याई स्पष्ट रूपमा खुलाउनु पर्छ :-

- (क) मुद्दाका पक्षहरूको पुनरावेदन दावी तथा जिकीर,
- (ख) शुरुको फैसला वा अन्तिम आदेश वा निर्णयको छोटकरी विवरण,
- (ग) निर्णय दिनु पर्ने विषय,
- (घ) दुवै पक्षले तथ्य र कानून सम्बन्धमा उठाएका प्रश्नहरू,
- (ङ) कानून व्यवसायीको बहसको मुख्य-मुख्य बुँदाहरू,
- (च) पुनरावेदनपत्र वा बहस नोटमा कुनै नजीर वा कानूनी सिद्धान्त उल्लेख गरिएको भए सो नजीर वा सिद्धान्त सान्दर्भिक छ वा छैन भन्ने कुराको स्पष्ट विश्लेषण,
- (छ) कारण सहितको निर्णय र त्यसको आधार तथा तत्सम्बन्धी कानूनहरू, र,
- (ज) मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थाई फिकाइएको आदेशमा उल्लेख भएको कुरासँग सहमत नभएकोमा त्यसको कारण ।”

२२. मूल नियमावलीको नियम ५५ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ५५ को,-

(१) उपनियम (१) मा रहेका “नक्कल सार्न” भन्ने शब्दहरूपछि “वा मिसिलमा रहेको कुनै लिखत वा कागजातको फोटो खिचन” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(२) उपनियम (१) पछि देहायको उपनियम (१क) थपिएको छ :-

“(१क) उपनियम (१) बमोजिम मिसिल संलग्न लिखत वा कागजातको छाँयाप्रति निकाल्न नसकिने अवस्था भएमा र कारण सहित सम्बन्धित पक्ष स्वयमले निवेदन दिएमा त्यस्तो लिखत वा कागजातको सुरक्षाको समुचित व्यवस्था

गरी सेस्तेदारले आफ्नो रोहवरमा फोटो खिचन अनुमति दिन सक्नेछ ।”

२३. मूल नियमावलीको नियम ५६ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ५६ को,-

(१) उपनियम (१) को खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) थपिएको छ :-

“(घ) नियम ५५ बमोजिम मिसिलमा रहेको कुनै लिखत वा कागजातको फोटो खिचेको प्रति फोटो बीस रूपैयाँ ।”

(२) उपनियम (१) पछि देहायको उपनियम (१क) थपिएको छ :-

“(१क) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपनियम (१) को खण्ड (घ) बमोजिम फोटो खिचन सम्बन्धित पक्षले नै निवेदन दिनु पर्नेछ ।”

२४. मूल नियमावलीको नियम ६८ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ६८ को:-

(१) उपनियम (२क) मा देहायको स्पष्टीकरण थपिएको छ :-

“स्पष्टीकरण : “लगत कसिएको” भन्नाले “लगत नम्बर सहितको विवरणलाई जनाउँछ ।”

(२) उपनियम (३) पछि देहायको उपनियम (३क) थपिएको छक :-

“(३क) कैद र जरीबाना लागेको व्यक्तिले मुलुकी ऐन, अदालती बन्दोबस्तको १९४ नम्बरको सुविधा लिई माथिल्लो अदालतमा पुनरावेदन गरेकोमा सो को जानकारी लगत रहेको अदालतमा प्राप्त भएमा सो बमोजिम मूल लगत किताबमा जनाई प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।”

(३) उपनियम (५) मा रहेको “लगत फर्छ्यौट र बाँकीको मास्केवारी” भन्ने शब्दहरू पछि “फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालय,” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

२५. मूल नियमावलीको नियम ७० मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७० को उपनियम (५) पछि देहायको उपनियम (६) थपिएको छ :-

“(६) दण्ड, जरिवाना वा सरकारी विगो असूलउपर वा अन्य इलाकाको लगत असूली गर्नु पर्दा अडवड परे फौसला कार्यान्वयन निर्देशनालयसँग समन्वय गर्नु पर्नेछ।”

२६. मूल नियमावलीको नियम ७१ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७१ मा रहेका “लगत कट्टा गर्न” भन्ने शब्दहरू पछि “तथा निश्चित समयावधिसम्म असूल हुन नसकेका लगत कट्टा गर्न” भन्ने शब्दहरू थपी सोही नियमको खण्ड (ख) पछि देहायका खण्ड (ख१), (ख२) र (ख३) थपिएका छन् :-

“(ख१) जिल्ला न्यायाधिवक्ता - सदस्य

(ख२) जिल्ला प्रहरी प्रमुख वा निजले तोकेको कम्तीमा प्रहरी निरीक्षक दर्जाको प्रहरी अधिकृत - सदस्य

(ख३) जिल्ला न्यायाधीशले तोकेको स्थानीय निकायको प्रतिनिधि सदस्य”

२७. मूल नियमावलीको नियम ७२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७२ को उपनियम (३) मा रहेको “एकजना” भन्ने शब्दको सट्टा “दुईजना” भन्ने शब्द राखिएको छ।

२८. मूल नियमावलीको नियम ७३ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ७३ को व्यवस्थालाई उपनियम (१) कायम गरी देहायका उपनियम (२), (३) र (४) थपिएका छन् :-

“(२) भूट्टा विवरणका आधारमा लगत कट्टा भएको आधिकारिक जानकारी प्राप्त भएमा समितिले आवश्यक छानबिन र निर्णय गरी त्यस्तो लगत पुनः कायम गर्न सक्नेछ।

(३) माथिल्लो अदालतबाट निरीक्षण हुँदा प्रचलित कानून विपरीत लगत कट्टा भएको देखिएमा निरीक्षण गर्ने न्यायाधीशले त्यस्तो लगत पुनः कायम गरी असूल गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ।

(४) प्रचलित कानून विपरीत लगत कट्टा भएको अवस्थामा सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०४९ को नियम १०५अ.

बमोजिमको केन्द्रीय लगत कट्टा समितिले त्यस्तो लगत पुनः कायम गरी असूल गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ।”

२९. मूल नियमावलीको नियम ७४ मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ७४ को,-

(१) उपनियम (२) को खण्ड (ख) पछि देहायको स्पष्टीकरण थपिएको छ :-

“स्पष्टीकरण : यस खण्डको प्रयोजनका लागि चल सम्पत्ति भन्नाले अड्डाले जायजात तायदात वा रोकका गर्न सक्ने प्रकृतिको सम्पत्तिलाई जनाउँनेछ।”

(२) उपनियम (४) पछि देहायको उपनियम (५) थपिएको छ :-

“(५) उपनियम (४) बमोजिम विगो भर्नु पर्नेका नाममा जारी भएको सूचना तामेल गर्न सहयोग पुऱ्याउनु निवेदकको कर्तव्य हुनेछ।”

३०. मूल नियमावलीको नियम ७५ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७५ को उपनियम (६) पछि देहायको उपनियम (६क) थपिएको छ :-

“(६क) उपनियम (६) बमोजिम जारी हुने म्याद सूचना तामेल गर्न सहयोग पुऱ्याउनु निवेदकको कर्तव्य हुनेछ।”

३१. मूल नियमावलीको नियम ७८ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ७८ मा रहेको “न्यायाधीशले” भन्ने शब्दको सट्टा “तहसिलदारले” भन्ने शब्द राखिएको छ।

३२. मूल नियमावलीको नियम ८०ख. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ८०ख. मा रहेको “लिखित” भन्ने शब्द भिकिएको छ।

३३. मूल नियमावलीमा परिच्छेद-१२क. थप : मूल नियमावलीको परिच्छेद-१२ पछि देहायको परिच्छेद-१२क. थपिएको छ :-

“परिच्छेद-१२क.

निरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था

८३क. निरीक्षण : अदालतले प्रचलित कानूनको अधीनमा रही आफूले पुनरावेदन सुन्ने निकाय वा अधिकारीको कार्यालयको निरीक्षण गर्नेछ।

८३ख. निरीक्षण गर्दा विचार गर्नु पर्ने कुरा : नियम ८३क. अन्तर्गत आफूले पुनरावेदन सुन्ने निकाय वा अधिकारीको कार्यालयको निरीक्षण गर्ने न्यायाधीशले प्रचलित कानूनमा उल्लेख भएका कुराहरूका साथै देहायका कुराहरू पनि जाँच गर्नु पर्छ :-

- (क) मुलतबी रहेका मुद्दाहरू,
- (ख) मुलतबी कानून बमोजिम राखिएको हो वा होइन ? मुलतबी जगाउने काम कारबाही यथा समयमा भएको छ वा छैन ?
- (ग) मिसिल, दर्ता किताब तथा अन्य लिखतहरू रीतपूर्वक र व्यवस्थित ढङ्गबाट राखिएको छ वा छैन ?
- (घ) कोर्ट फी, टिकट दस्तूर कानून बमोजिम लिएको छ वा छैन ?
- (ङ) दायरी र छिनुवा मिसिल सुरक्षित तरिकाले राखिएको छ वा छैन ?
- (च) मिसिलमा रीतपूर्वक टिपोट किताब र तायदाती फाराम संलग्न गरिएको छ वा छैन ?
- (छ) तायदाती फाराममा सबै लिखतहरूको विवरण जनाई दुरुस्त राखिएको छ वा छैन ?
- (ज) कानूनका पुस्तकहरू चाहिने जति र सुरक्षित राखिएको छ वा छैन ?
- (झ) फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी निर्देशन र परिपत्र बमोजिमको काम समयमा सम्पन्न भएको छ वा छैन ?
- (ञ) निरीक्षणको क्रममा दिइएका निर्देशनहरूको पालना भएको छ वा छैन ?
- (ट) पुनरावेदन परेको सम्बन्धित मिसिल र प्रमाणको मिसिल यथासमयमा पठाएको छ वा छैन ?
- (ठ) म्याद तामेली सम्बन्धी व्यवस्था ठीकसँग सञ्चालन भएको छ वा छैन ?
- (ड) कानूनको म्याद भित्र म्याद तामेल भएको छ वा छैन ?
- (ढ) दशीका सामानहरू ठीकसँग राखिएको छ वा छैन ?

(ण) फैसला बमोजिमको काम ठीकसँग भएको छ वा छैन ?

३४. मूल नियमावलीमा नियम ८४क. थप : मूल नियमावलीको नियम ८४ पछि देहायको नियम ८४क. थपिएको छ :-

“८४क. सूचना प्रविधिको प्रयोग र त्यसको कानूनी मान्यता : सर्वोच्च अदालत, सूचना प्रविधि समितिको निर्णय अनुसार मुद्दाका सेवाग्राही, कानून व्यवसायी र अन्य सरोकारवालाको लागि अनलाईन मार्फत फिरादपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, पुनरावेदनपत्र, रिट निवेदन, लिखित जवाफ, निवेदन आदि दर्ता गर्न र साक्षी परीक्षण, विशेषज्ञको बयान तथा अभियुक्तलाई हिरासतमा राख्न विद्युतीय माध्यमबाट म्याद थप गर्ने लगायतका न्याय सम्पादन सम्बन्धी कार्यहरू सूचना प्रविधिको माध्यमबाट गर्न सकिनेछ।”

३५. मूल नियमावलीको नियम ९०क. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९०क. को-

(१) उपनियम (१), (२) र (३) को सट्टा देहायका उपनियम (१), (२) र (३) राखिएका छन् :-

“(१) मुद्दामा दसीको रूपमा अदालतमा दाखिल भएका तर जफत गर्नु पर्ने दाबी नभएका र त्यस्तो मालसामानको स्वामित्व सम्बन्धमा पनि कुनै विवाद नरहेको अवस्थाका मालसामान सम्बन्धित मालधनीले मुद्दा दर्ता भएको एक महिनाभित्र फिर्ता पाऊँ भनी त्यस्ता मालसामानको विवरण र स्वामित्वको प्रमाणसहित सरकारी वकील मार्फत निवेदन गरेमा अदालतले त्यस्ता मालसामान मालधनीलाई फिर्ता दिन सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र मालधनीले मालसामान फिर्ता पाऊँ भनी निवेदन नगरेमा अदालतले सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयमार्फत मालधनीलाई मालसामान फिर्ता लैजान एक महिनाको समय अवधि दिई सूचना दिनु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) वा (२) बमोजिम फिर्ता नलगेको वा मालधनी पत्ता नलागेको वा जफतको दाबी भएका वा फिर्ता दिन

नमिल्ने प्रकृतिका वस्तु वा मालसामान मुद्दा किनारा नभएसम्म त्यसै राख्दा खिया लागी, टुटी फुटी, सडी गली वा अन्य कुनै कारणबाट नोक्सान हुन जाने देखिएका तथा सुरक्षा र स्थानाभावको दृष्टिले अदालतमा राखीराख्न उपयुक्त नदेखिएका वा त्यस्ता मालसामान खास कारणबाट थन्काई राख्न मनासिब नहुने भन्ने लागेमा इजलासले उपनियम (४) बमोजिमको समितिबाट मूल्याङ्कन गराई लिलाम बिक्री गरी त्यस्ता मालसामानको छुट्टाछुट्टै मूल्य उल्लेख गरी धरौटीमा आम्दानी बाँध्न आदेश दिन सक्नेछ ।"

(२) उपनियम (घ) पछि देहायका उपनियम (३क) र (३ख) थपिएका छन् :-

"(३क) उपनियम (३) बमोजिम लिलाम बिक्री गरिने मालसामान मेसिनरी औजार वा सवारी साधन भएमा त्यस्तो मेसिनरी औजार वा सवारी साधनको लिलाम बिक्री पछि दर्ता, नामसारी, हस्तान्तरण वा दाखिल खारेज हुन सक्ने नसक्ने विषयमा यकीन गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा सम्बन्धित निकायमा लेखी त्यस्तो निकायले त्यस्तो मेसिनरी औजार वा सवारी साधन दर्ता, नामसारी, हस्तान्तरण वा दाखिल खारेज हुन नसक्ने भनी प्रमाणित गरिदिएमा जिल्ला न्यायाधीशबाट अनुमति लिई त्यस्तो मेसिनरी औजार वा सवारी साधन पुनः प्रयोग हुन नसक्ने गरी खोली टुक्रयाई उपनियम (४) बमोजिमको समितिबाट मूल्याङ्कन गराई त्यसमा रहेको धातु वा वस्तुको पत्रु मूल्य (Scrap Value) कायम गरी लिलाम बिक्री गर्न सकिनेछ ।

(३ख) उपनियम (३) बमोजिम लिलाम बिक्री गर्न नमिल्ने वा नसकिने मालसामान तत्काल सडीगली जाने र सुरक्षाका दृष्टिले वा अन्य कुनै कारणले अदालतमा राखीराख्न उपयुक्त नहुने अवस्था रहेछ भने त्यस्तो मालसामान सडाउन वा अन्य कुनै प्रकारले नष्ट गर्न वा मुद्दा फैसला हुँदा ठहरे बमोजिम हुने गरी सम्बन्धित निकायमा सुरक्षित राख्नेगरी पठाउन इजलासले आदेश दिन सक्नेछ ।"

(३) उपनियम (१२) पछि देहायको उपनियम (१३) थपिएको छ :-

"(१३) यस नियम बमोजिम लिलाम वा बिक्री भएका मालसामान मुद्दा अन्तिम हुँदा फिर्ता पाउने ठहरेमा त्यस्ता मालसामानको लिलाम वा बिक्री गरी धरौटीमा आम्दानी बाँधिएको रकम मात्र फिर्ता दिइनेछ ।"

३६. मूल नियमावलीमा नियम ९०घ. र ९०ङ. थप : मूल नियमावलीको नियम ९०ग. पछि देहायका नियम ९०घ. र ९०ङ. थपिएका छन् :-

"९०घ. जायदात तायदात भई आएका मालसामानको लिलाम बिक्री : फैसला वा अन्तिम आदेश कार्यान्वयनको सिलसिलामा जायदात तायदात भई आएका मालसामानहरू नियम ९०क. बमोजिमको कार्यविधि अपनाई लिलाम बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

९०ङ. मालसामानको लिलाम बिक्री वा नष्ट गर्ने सम्बन्धी विशेष व्यवस्था : यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि जिन्सीमा आम्दानी बाँधिएका मुद्दा किनारा भैसकेका वा मालधनी पत्ता नलागेका वा फिर्ता लिन नआएका वा कुन मुद्दाको मालसामान हो भन्ने यकीन हुन नसकेका मालसामान जिल्ला न्यायाधीशको अनुमति लिई तहसिलदारले नियम ९०क. को उपनियम (४) बमोजिमको समितिबाट मूल्याङ्कन गराई लिलाम बिक्री गर्न वा लिलाम बिक्री गर्न नमिल्ने वा नसकिने मालसामान नष्ट गर्न सक्नेछ ।"

३७. मूल नियमावलीको नियम ९२ख. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९२ख. को व्यवस्थालाई उपनियम (१) कायम गरी त्यसपछि देहायका उपनियम (२) र (३) थपिएका छन् :-

"(२) उपनियम (१) बमोजिमको लगत उतार सार्वजनिक सेवाको नियमन र वितरण गर्ने निकायहरूमा पठाई लगतमा उल्लिखित व्यक्तिलाई लगत असूल नहुँदासम्म त्यस्तो निकायबाट प्रदान गरिने सेवामा रोक लगाउन समेत लेखी पठाइनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम अनुरोध भई आएमा सो बमोजिम गर्नु सम्बन्धित निकायको कर्तव्य हुनेछ ।"

३८. मूल नियमावलीको नियम ९३क. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९३क. मा रहेको "अनुसूची-१२" को सट्टा "अनुसूची-११" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
३९. मूल नियमावलीको नियम ९३ख. मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९३ख. मा रहेको "अनुसूची-११" को सट्टा "अनुसूची-१२" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
४०. मूल नियमावलीको नियम ९५क. मा संशोधन : (१) मूल नियमावलीको नियम ९५क. को,-
- (१) उपनियम (१) मा रहेको "सो शाखामा रही" भन्ने शब्दहरू पछि "पूरा समय कार्यालयमा रही" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (२) उपनियम (३) मा रहेको "तोकिए बमोजिमको मुद्दामा" भन्ने शब्दहरू पछि "फिराद, प्रतिउत्तर, पुनरावेदन पत्र, निवेदन, लिखित जवाफ लगायतका" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
४१. मूल नियमावलीको अनुसूचीमा संशोधन : मूल नियमावलीको,-
- (१) अनुसूची-१ को शीर्षकमा रहेको "जिल्ला अदालत" भन्ने शब्दहरूभन्दा तल "फाँट नं." भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (२) अनुसूची-३क. मा रहेको "बुझाउँला" भन्ने शब्द पछि "निवेदनको कारवाहीका सम्बन्धमा अदालतलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (३) अनुसूची-३ख. मा रहेको "बुझाउँला" भन्ने शब्द पछि "निवेदनको कारवाहीका सम्बन्धमा अदालतलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (४) अनुसूची-४ को प्रकरण १० मा रहेको "यसमा लेखिएको" भन्ने शब्दहरू पछि "प्रतिवादीको नाम, थर, वतन लगायतको" भन्ने शब्दहरू थपि "बुझाउँला" भन्ने शब्द पछि "प्रतिवादीको नाउँमा अदालतबाट जारी हुने सूचना, म्याद तामेली लगायत अन्य काम कारवाहीहरूमा अदालतलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।
- (५) अनुसूची-४क. को प्रकरण ५ मा रहेको "यसमा लेखिएको" भन्ने शब्दहरू पछि "वादीको नाम, थर, वतन

लगायतको" भन्ने शब्दहरू थपि "बुझाउँला" भन्ने शब्द पछि "मुद्दाको कारवाहीका सम्बन्धमा अदालतलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(६) अनुसूची-५ मा रहेको "बुझाउँला" भन्ने शब्द पछि "निवेदनको कारवाहीका सम्बन्धमा अदालतबाट माग गरे बमोजिमको सहयोग गर्नेछु" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

(७) अनुसूची-११ लाई अनुसूची-१२ र अनुसूची-१२ लाई अनुसूची-११ कायम गरिएको छ ।

(८) साविक अनुसूची-१२ हाल कायम भएको अनुसूची-११ मा रहेको "तामेल गरेको मिति" भन्ने महल पछि "निर्धारित अवधि भन्दा ढिलो म्याद तामेल गरेको भए सो को पुष्ट्याई" भन्ने महल थपिएको छ ।

(९) अनुसूची-४क. पछि संलग्न अनुसूची-४क१. र अनुसूची-४ख. पछि संलग्न अनुसूची-४ग., अनुसूची-४घ., अनुसूची-४ङ., अनुसूची-४च. र अनुसूची-४छ. थपिएका छन् ।

(१०) अनुसूची-४ख. को सट्टा संलग्न अनुसूची-४ख. राखिएको छ ।

४२. खारेजी : मूल नियमावलीको नियम ३१क. खारेज गरिएको छ ।

खण्ड ६६) संख्या ३७ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०७३।७।२९

अनुसूची-४ग.

(नियम २९ख. सँग सम्बन्धित)

जिल्ला अदालतमा चढाएको

पुनरावेदनपत्र

संवत्.....सालको देवानी, फौजदारी पुनरावेदन नं.

फलाना/ फलाना (प्रत्येकको पूरा नाम, थर, बतन) वादी/प्रतिवादी
पुनरावेदक

विरुद्ध

फलाना/ फलाना (प्रत्येकको पूरा नाम, थर, बतन) वादी/प्रतिवादी
प्रत्यर्थी

मुद्दा:

फलाना न्यायिक वा अर्धन्यायिक निकाय/पदाधिकारीले संवत् ..... को ..... मुद्दामा फलाना मितिमा मरहामीहरूलाई यस्तो गर्ने गरी फैसला गर्नु भएकोमा चित्त नबुझेको हुनाले मुद्दाको मोल विगो यति वा दण्डकैद यति भएको हुनाले सो दण्ड कैद बुझाएको निस्सा सामेल राखी वा थुनामा रही पुनरावेदन गरेको छुनगरेका छौं । यसमा मरहामी पुनरावेदकको निम्न लिखित पुनरावेदन जिफिर छ :-

१. ....

२. ....

३. ....

पुनरावेदक,

फलाना ठाउँ बस्ने फलाना

(एकभन्दा बढी पुनरावेदक भएमा १, २, ३ नम्बर दिई सबैको पूरा नाम, थर, बतन, उमेर लेखी लेखपढ गर्न जान्नेभले हस्ताक्षरको सही र अरुले ल्याप्चे सही गर्नु पर्छ ।)

इति संवत्.....साल.....गते रोज.....शुभम् ।

सि. नं.	कोड नम्बर र	पुनरावेदन नं.को नम्बर	दर्ता नं.को मिति	शुरु मारफत दर्ता भएको विवरण वा पुनरावेदकको सही छाप	पुनरावेदकको नाम, थर, बतन	विपक्षीको नाम, थर, बतन	दावी वि गो	जरीबा ना	को नं. फी	शुरु फैसला गर्ने को नाम र फैसला मिति	प्रमाणको विवरण	मिस्त्र बुझ्ने सम्बन्धित फाँटवालाको सही र मिति	अदालतको फैसला	फैसलाको क्रिसिम	कैफियत
---------	-------------	-----------------------	------------------	--	--------------------------	------------------------	------------	----------	-----------	--------------------------------------	----------------	--	---------------	-----------------	--------

अनुसूची ४घ.
(नियम २९ख. को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)
.....जिल्ला अदालत
.....सालको देवानी पुनरावेदन
मूल दर्ता किलाव

मूल दर्ता क्रमांक	को ड न म	पुनरावेदन दर्ता नम्बर	पुनरावेदन दर्ता मिति	शुरु मार्फत दर्ता भएको विवरण वा पुनरावेदनको सहीछाप	पुनरावेदनको नाम, थर, वतन	त्रिपक्षीको नाम, थर, वतन	मुद्रा वा अभिप्राय	शुरु कसला अनुसार जारी गर्ने के	शुरु कसला गर्ने निकायको नाम र मिति	प्रमाणको विवरण	मिसिल बुझ्ने सम्बन्धि त फाँटवालाको सही र मिति	अदालतको फैसला	न्यायाधीशको नाम, थर, वतन, मिति	फैसलाको क्रिसिम	कैफियत
-------------------	----------	-----------------------	----------------------	--	--------------------------	--------------------------	--------------------	--------------------------------	------------------------------------	----------------	---	---------------	--------------------------------	-----------------	--------

अनुसूची-४ड.
(नियम दृढ्य. को उपनियम (ड) सँग सम्बन्धित)
जिल्ला अदालत
सालको फौजदारी पुनरावेदन
मूल दर्ता क्रमांक

अनुसूची-४च.
(नियम २९ज. को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

अदालतमा चढाएको

जिल्ला अदालतमा पेश गरेको मुद्दाको कारवाही सम्बन्धी जानकारी फाराम

संवत् ..... को ..... नं. ....

मुद्दा :

निवेदक

पुनरावेदक/प्रत्यर्थी

मेरो यस अदालतमा विचाराधीन प्रस्तुत मुद्दाको कारवाही सम्बन्धी जानकारी देहायका माध्यमबाट लिन इच्छुक भएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

- (क) अदालतमा स्वयम् उपस्थित भएर ।
- (ख) अदालतले उपलब्ध गराएको टोलफ्रि नं. ( ) मा सोधेर ।
- (ग) प्र.प.नं. का बरिष्ठ अधिवक्ता/अधिवक्ता/अभिवक्ता श्री ... .. लाई देहायको माध्यमबाट खबर गरेर :

फोन :

फ्याक्स :

इमेल :

- (घ) अदालतको वेबसाइटबाट ।
- (ङ) अदालतले प्रकाशन गर्ने साप्ताहिक वा दैनिक पेशी सूचीबाट ।
- (च) अन्य माध्यमबाट (कुन माध्यम हो उल्लेख गर्ने) .....

द्रष्टसव्य : प्रकरण (घ) र (ङ) बाहेकका

- (१) मूल माध्यम ( )
- (२) वैकल्पिक माध्यम ( )

निवेदकको,-

दस्तखत :

नाम :

इति संवत् ..... साल ..... महिना ..... गते रोज ... शुभम् ।

अनुसूची-४छ.

(नियम २९ट. को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

सूचनाको ढाँचा

जिल्ला अदालतबाट जारी भएको

सूचना

संवत् ..... को ..... नं.

..... वादी/निवेदक/पुनरावेदक

विरुद्ध

..... प्रतिवादी/विपक्षी/प्रत्यर्थी

मुद्दा :

..... जिल्ला ..... गाउँ विकास समिति/रनगरपालिका वडा नं.

..... बस्ने ..... को छोरा/छोरी/श्रीमती ..... वर्ष .....को

..... का नाउँमा जारी भएको सूचना ।

यस अदालतबाट मिति ..... मा ..... आदेश भएकोले सो आदेशको प्रतिलिपि साथै राखी जानकारीको निमित्त यो सूचना पठाइएको छ । सो मुद्दामा आफ्नो सबुत प्रमाण लिई तपाईं आफै उपस्थित हुन आउनु होला वा ऐन बमोजिमको वारेस पठाउनुहोला । यो सूचना तामेल भएको १५ दिनपछि मुद्दा पेशीमा चढ्न सक्नेछ ।

आज संवत् ..... साल ..... महिना ..... गते ..... रोज ..... का दिन अदालतको छाप र मेरो दस्तखतबाट यो सूचना जारी भयो ।

.....
(अदालतको छाप)

आदेश बमोजिम
दस्तखत“

आज्ञाले,
श्रीकान्त पौडेल
रजिष्ट्रार, सर्वोच्च अदालत